

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Педагогічний факультет
Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

**Методичні рекомендації
щодо організації виробничої логопедичної практики
у закладах освіти для здобувачів
I курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти
(денна і заочна форми навчання)**

м. Івано-Франківськ, 2023 р.

УДК 378.22:37.091.33-027.22:376-056.26(075)

Рекомендовано до друку на засіданні кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти (протокол № 3 від 28 вересня 2023 р.)

Рецензенти:

Кирста Н.Р. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Голуб'як Г.В. – директор ЗДО № 30 «Ластівка» для дітей із тяжкими порушеннями мовлення м. Івано-Франківська.

Кудярьська Т.Р. **Методичні рекомендації до організації виробничої логопедичної практики у закладах освіти для здобувачів I курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти (денна і заочна форми навчання) – Івано-Франківськ, 2023. – 60 с.**

Схвалено до друку на засіданні Науково-методичної ради педагогічного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 2 від 24 жовтня 2023 р.).

Методичні рекомендації укладено відповідно до освітньої програми «Спеціальна освіта (логопедія)» та навчального плану підготовки фахівців другого (магістерського) рівня спеціальності 016 «Спеціальна освіта», містять поради для викладачів, керівників-методистів і здобувачів щодо виконання завдань та оформлення звітних матеріалів проходження виробничої логопедичної практики. Для здобувачів і викладачів закладів вищої освіти, методистів, вихователів, директорів закладів освіти, працівників ІРЦ.

УДК 378.22:37.091.33-027.22:376-056.26(075)

©Кудярьська Т.Р., 2023

ЗМІСТ

1. Умовні позначення.....	4
2. Пояснювальна записка.....	5
3. Мета та завдання виробничої логопедичної практики.....	7
4. Організація та зміст практики.....	12
4.1. Права й обов'язки здобувачів-практикантів.....	14
4.2. Керівництво виробничою практикою.....	16
4.3. Зміст виробничої практики.....	19
5. Звітні матеріали з виробничої практики.....	23
6. Підведення підсумків виробничої практики.....	24
6.1. Звітність здобувача про проходження практики.....	24
6.2. Оцінювання роботи здобувача під час проходження практики.....	26
7. Список використаної літератури.....	30
8. Додатки.....	31
Додаток А. Список рекомендованих програм розвитку дітей, фахової літератури.....	31
Додаток Б. Зразок титульного аркуша.....	37
Зразок ведення щоденника спостережень.....	38
Додаток В. Схема написання конспекту індивідуального корекційного логопедичного заняття (корекція фонетичного порушення).....	40
Додаток Г. Зразок титульного аркуша конспекту залікового заняття.....	43
Додаток Д. Зразок протоколу обговорення залікового заняття.....	44
Додаток Е. Зразок звіту про проходження виробничої практики.....	46
Додаток Ж. Зразок індивідуальної мовленнєвої картки.....	47
Додаток И. Зразок схеми складання психолого-педагогічної характеристики на дитину.....	58
Додаток К. Зразок схеми написання характеристики на здобувача.....	59

1. УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

ЗДО – заклад дошкільної освіти

ЗЗСО – заклад загальної середньої освіти (ліцей, гімназія)

ІРЦ – Інклюзивно-ресурсний центр

НРЦ – навчально-реабілітаційний центр

НВК – навчально-виховний комплекс

ІПР – індивідуальна програма розвитку

ООП – особливі освітні потреби

ЛП – логопедичний пункт

ТПМ – тяжкі порушення мовлення

ЗМР – затримка мовного розвитку

ЗНМ – загальний недорозвиток мовлення

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

За навчальним планом підготовки майбутніх логопедів виробнича логопедична практика здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 016 «Спеціальна освіта» проводиться у I навчальному семестрі (6 кредитів ECTS / 180 годин, тривалість практики – 4 тижні із відривом від навчання).

Виробнича практика є видом навчальної роботи, спрямованим на поглиблення і закріплення системи теоретичних і практичних знань, отриманих бакалаврами у процесі навчання, набуття і подальше удосконалення практичних навичок за обраним фахом.

Підготовку здобувачів до цієї практики здійснюють під час вивчення психолого-педагогічних та дефектологічних дисциплін, таких як «Профілактика і корекція девіантної поведінки», «Інклюзивна освіта в закладах освіти», «Інформаційні технології в інклюзивному навчанні дітей з ООП», «Інноваційні технології логопедичної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами», «Розвивально-корекційна робота в ЗДО», «Основи теорії та практики логопедії», «Практикум з логопедії», «Методичний супровід процесу логопедичної роботи», «Організація і керівництво діяльністю у сфері освіти дітей з мовленнєвими та комбінованими порушеннями» тощо.

Організація практичної підготовки здобувачів враховує специфіку галузі дошкільної й спеціальної освіти, і є наскрізною. Під час її проходження здобувачі приступають до самостійної роботи в різних напрямках корекційно-освітньої діяльності. Вони повинні продемонструвати вміння працювати з різними категоріями дітей, використовуючи індивідуальні, групові форми роботи.

Принципи практики:

- врахування інтересів та потреб студента при виборі місця проходження практики;
- співпраця здобувача і керівника у процесі виробничої логопедичної практики;

- змістовий взаємозв'язок між усіма видами практики;
- одночасне оволодіння під час практики різноманітними професійними вміннями та навичками.

Ефективність виробничої логопедичної практики залежить від дотримання низки умов:

- теоретична обґрунтованість системи чи змісту підготовки здобувачів до практики;
- її навчальна і корекційна спрямованість;
- комплексний підхід до визначення завдань, змісту, форм і методів організації та проведення практики;
- забезпечення наступності та системності на різних етапах її проведення.

Виробнича логопедична практика є обов'язковим компонентом освітньої програми для здобуття ОР магістра ОП 016 «Спеціальна освіта» (логопедія) та має на меті набуття здобувачем професійних навичок та умінь.

3. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ЛОГОПЕДИЧНОЇ ПРАКТИКИ

Програма виробничої логопедичної практики, як навчально-методичний документ, забезпечує системний підхід до якісної практичної підготовки майбутніх логопедів, а також безперервність, комплексність і послідовність їх навчання.

Мета практики полягає у формуванні глибокого осмислення закономірностей між корекційно-освітньою діяльністю та фаховими дисциплінами; поглибленні усвідомлення професійної значимості теоретичних знань та можливості їх застосування на практиці; підготовці до здійснення превентивної та корекційної діяльності, діагностування й проведення корекції мовлення дітей із різними порушеннями мовлення, співпраці з їх батьками та педагогами закладів освіти, де навчаються такі діти.

Завдання практики:

1. Ознайомити здобувачів з закладом освіти, комплектуванням груп, специфікою організації та здійснення освітнього (корекційного) процесу в різних вікових групах.
2. Формувати вміння спостерігати, аналізувати та оцінювати освітній процес закладу освіти, як закладу, що забезпечує корекційний вплив на розвиток особистості дитини.
3. Удосконалити організаційні, діагностичні, дидактичні, аналітичні, проєктувальні, комунікативні уміння та навички майбутніх фахівців.
4. Формувати вміння спілкуватися з дітьми, враховуючи їх вікові, психомоторні та мовленнєві особливості.
5. Вчити здобувачів збирати анамнез дитини, вести записи спостережень, опрацьовувати й узагальнювати одержану в ході обстежень інформацію, виставляти мовленнєві діагнози, передбачати основні напрями корекційної роботи з кожною дитиною чи групою дітей та проводити з ними заняття, створювати індивідуальну програму розвитку (ІПР) дитини та вести записи щодо динаміки її розвитку.

6. Проектувати власну корекційно-освітню діяльність для вирішення конкретних фахових проблем.

7. Вчити встановлювати зв'язок між педагогічними (корекційними) впливами та досягнутими дітьми результатами, дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей дошкільного і молодшого шкільного віку.

8. Розвивати теоретичний пошук в методичній роботі, виробляти потребу в самоосвіті, самоідентифікації себе як професіонала конкретної сфери корекційно-освітньої роботи.

9. Формувати культуру педагогічної діяльності (культура мовлення, культура спілкування, культура зовнішнього вигляду) учителя-логопеда, розвивати навички професійного спілкування із дітьми, їх батьками та педагогічними колективами ЗДО, ЗЗСО, ІРЦ, НРЦ, НВК.

10. Формувати професійну мотивацію майбутнього логопеда.

У результаті проходження практики здобувачі **ознайомлюються** зі змістом професійної діяльності вчителя-логопеда; законодавчо-нормативними документами, що регулюють діяльність вчителів-логопедів у закладах освіти та ІРЦ; основні методики та технології роботи з дітьми з порушеннями мовлення різного віку; медичними, педагогічними, психологічними механізмами попередження та подолання негативних факторів розвитку та соціалізації дитини з тяжкими порушеннями мовлення (ТПМ) чи дитини з особливими освітніми потребами (ООП); професійним етичним кодексом вчителя-логопеда; методологією та методами корекційних діагностик та безпосередньої корекційної роботи з дітьми.

Вони **вміють** аналізувати практичний досвід фахівців в галузі логопедії, власну професійну діяльність; діагностувати мовленнєві проблеми особистості, знаходити оптимальні шляхи їх подолання; планувати етапи корекційної роботи з метою досягнення конкретного результату; проектувати індивідуальні корекційні програми допомоги; самостійно реалізовувати програму надання корекційної допомоги дітям з різними порушеннями мовлення; застосовувати

індивідуальні, групові, колективні форми роботи; володіти технологіями навчання та корекції мовлення дітей; використовувати психологічні, медичні, педагогічні механізми попередження та подолання порушень мовлення у дітей; науково обґрунтовувати результати корекційної діяльності; реалізувати власний творчий потенціал для удосконалення форм, методів, технологій корекційної діяльності.

У разі успішного завершення практики, здобувач **зможе набути** відповідно до освітньої програми за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» **такі компетентності:**

ЗК-1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-3. Здатність працювати в команді.

ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК-9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК-2. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами (в логопедії).

СК-3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів.

СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.

СК-5. Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК-7. Здатність до організації освітнього процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

СК-8. Здатність до організації процесу навчання, виховання і розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього

середовища.

СК-9. Здатність до організації безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, у тому числі інклюзивного освітнього середовища.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, створення нових та удосконалення традиційних технологій викладання і супроводження та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

ПРН 3. Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб.

ПРН 4. Добирати та застосовувати ефективні методики комплексного оцінювання розвитку дітей, рефлексувати та критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рівень освітньої підтримки.

ПРН 5. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з особливими освітніми потребами, забезпечувати ефективність власних дій.

ПРН 6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.

ПРН 7. Робити фаховий внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команди у сфері психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі, мотивувати учасників команди супроводу до досягнення спільних цілей.

ПРН 12. Організовувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Виробнича логопедична практика для студентів ОП 016 «Спеціальна освіта» (логопедія) проводиться згідно з навчальним планом для денної та заочної форми відповідно. Програма передбачає виконання поставлених завдань:

1. Формування індивідуального графіку проходження виробничої логопедичної практики.
2. Ознайомлення із перспективним та календарним плануванням освітньо-корекційної роботи в логопедичній групі або ж логопедичному пункті.
3. Вивчення умов та способів організації корекційного процесу в логопедичній групі або логопедичному пункті.
4. Підготовка до організації і проведення логопедичних занять.
5. Оформлення звітної документації та її захист.

Перед початком практики проводиться настановча конференція, під час якої здобувачів ознайомлюють з її програмою: керівники роз'яснюють мету, формують конкретні завдання, інформують про зміст діяльності під час проходження виробничої практики, форму звітності, критерії оцінювання тощо. Роботу здобувачів під час практики визначає керівник-методист та узгоджує з правилами внутрішнього розпорядку закладу освіти чи комунальної установи. На період практики в кожній підгрупі здобувачів призначається староста, яка веде облік відвідування здобувачів, організовує і координує роботу підгрупи, виконує доручення керівника, методистів, адміністрації базового закладу щодо організації та перебігу практики.

Послідовність реалізації окреслених завдань здобувач визначає в індивідуальному плані проходження практики. Його складають у перші дні практики і затверджують викладач-методист та керівник бази практики (директор закладу освіти, спеціаліст управління освіти, директор ІРЦ). Кожен здобувач працює відповідно до індивідуального плану.

Викладачі кафедри (фахові керівники-методисти) забезпечують науково-методичне керівництво у процесі проходження практики і контроль за

4.1. ПРАВА Й ОBOB'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧІВ-ПРАКТИКАНТІВ

Здобувачі-практиканти мають право:

- вибрати заклад, в якому проходять виробничу практику;
- звертатися за методичною допомогою до факультетського керівника, керівника-методиста;
- бути присутніми на відкритих заходах у закладах освіти, педагогічних радах, психолого-педагогічних консилиумах, конференціях, семінарах, батьківських зборах, що проводяться у закладі, де вони проходять практику;
- відвідувати корекційні заняття всіх здобувачів-практикантів;
- вивчати досвід роботи учителя-логопеда, фахівців, які працюють в закладі освіти;
- працювати з батьками дітей із мовленнєвими порушеннями (проводити бесіди, консультації, виступати на батьківських зборах);
- оприлюднювати результати, одержані під час практики, на студентських наукових конференціях;
- збирати матеріали для дипломної роботи;
- брати участь у вирішенні всіх питань організації практики серед здобувачів своєї групи (підгрупи);
- творчо виконувати будь-яке завдання.

Основні обов'язки здобувачів-практикантів є наступні:

- прибути вчасно на базу практики із спрямовуючими документами;
- пройти інструктаж з техніки безпеки та охорони праці;
- перебувати на базі практики визначений період часу;
- дотримуватись вимог та правил внутрішнього розпорядку закладу освіти;
- вести систематично щоденник практики, в якому фіксуються власні роздуми про проведену роботу, висновки та рекомендації щодо власного професійного розвитку та самореалізації;

- виконувати у повному обсязі всі види робіт, передбачених програмою практики;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- виконувати розпорядження адміністрації бази практики та фахових керівників-методистів;
- оформити своєчасно звітну документацію та подати її факультетському керівнику практики;
- скласти залік з практики.

Усю звітну документацію здобувач-практикант зобов'язаний оформити впродовж тижня після завершення практики.

Староста групи здобувачів-практикантів:

- веде облік відвідування практики здобувачами;
- повідомляє здобувачам інформацію керівника-методиста про консультації, зустрічі, зміни в розкладі;
- виконує доручення керівника-методиста;
- подає керівнику-методисту інформацію щодо графіка проведення здобувачами корекційних занять;
- організовує роботу з підготовки та збору методичних матеріалів, засобів навчання до виставки на звітну конференцію у ЗВО.

4.2. КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Керівництво виробничою практикою здійснює факультетський керівник-методист та керівники-методисти.

Обов'язки факультетського керівника-методиста:

- підготовка наказу про проведення виробничої логопедичної практики;
- забезпечення планування, організації й обліку результатів практики на факультеті;
- встановлення зв'язку з базами проведення практики, розподіл здобувачів за місцями проходження практики, оформлення документів про оплату роботи керівників практики в закладах освіти (на базі практики);
- проведення навчально-методичних конференцій, педагогічних панорам, організація виставок методичних матеріалів, засобів навчання, виготовлених здобувачами у період практики;
- контроль за роботою керівників-методистів, адміністрації і працівників бази практики щодо її організації;
- відвідування різних форм організації здобувачами-практикантами корекційної діяльності, реалізації заходів щодо усунення недоліків з організації практики;
- проведення настановчої і підсумкової конференцій, узагальнення результатів практики;
- складання загального звіту про практику.

Методист-керівник практики здійснює керівництво усіма видами роботи здобувача під час виробничої логопедичної практики, організовує роботу здобувачів, підгрупи зокрема:

- виявляє недоліки в організації практики та вживає заходи щодо їх усунення;
- знайомить здобувачів з адміністрацією і педагогічними працівниками закладу освіти, зокрема з учителем-логопедом;
- допомагає здобувачам скласти індивідуальний план практики,

конкретизувати зміст практики відповідно до її програми;

- спільно зі здобувачами відвідує й аналізує корекційні заняття, різні форми методичної роботи, які проводять практиканти;

- відвідує, аналізує й оцінює залікові заходи здобувачів;

- консультує здобувачів під час планування, підготовки і проведення будь-яких заходів;

- затверджує плани-конспекти корекційних занять та інших форм освітньої роботи з дітьми з мовленнєвими порушеннями;

- розробляє завдання здобувачам з психолого-педагогічного вивчення дітей з ООП, допомагає практикантам у вивченні індивідуальних особливостей дітей із ТПМ;

- проводить індивідуальні консультації для здобувачів щодо налагодження комунікації з дітьми, педагогами і керівниками закладів освіти, викладачами, здобувачами, працівниками управлінь освіти; допомагає у розв'язуванні психологічних проблем, які виникають;

- контролює виконання здобувачами індивідуальних планів проходження практики;

- разом із адміністрацією бази практики організовує педагогічну раду чи нараду працівників з оцінювання роботи здобувачів;

- готує здобувачів до участі у підсумковій конференції, допомагає в оформленні матеріалів до виставки;

- перевіряє звітну документацію здобувачів;

- бере участь у настановчій та підсумковій конференціях з практики;

- бере участь у диференційованому оцінюванні роботи здобувачів, виставляє загальну оцінку;

- складає звіт про підсумки практики, рівень підготовки здобувачів з фахових дисциплін і подає його керівнику практики;

- оформляє документацію для оплати роботи працівників базових освітніх закладів з керівництва практикою здобувачів.

4.3. ЗМІСТ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Під час проходження практики здобувач працює на посаді учителя-логопеда в закладі освіти.

Здобувачі працюють в першу або другу половину дня, відповідно до годин роботи учителя-логопеда закладу, і проводять наступну роботу: спостерігають за роботою учителя-логопеда, вихователів логопедичної групи, інших практикантів, аналізують її, складають календарний план роботи з дітьми-логопатами та працюють за ним; розробляють конспекти корекційних занять; здійснюють формування та розвиток мовлення дітей на заняттях і у повсякденному житті; створюють умови для розвитку комунікативної діяльності дітей; проводять діагностику рівня мовленнєвого розвитку дітей; створюють і підтримують у групі сприятливий психологічний клімат, забезпечують охорону здоров'я дітей; проводять педагогічний експеримент відповідно до теми дипломної роботи, впроваджують результати власного наукового дослідження у практику своєї роботи; організовують роботу з батьками; проводять залікові логопедичні заняття з наступним обговоренням.

Зміст виробничої практики орієнтовно розподіляється таким чином:

1-й тиждень – спостереження за роботою учителя-логопеда, вивчення документації фахівця, медичних карток (чи інших документів) дітей.

2-й тиждень – спостереження й аналіз корекційного процесу, проведення пробних корекційних занять та їх обговорення з учителем-логопедом.

3-й тиждень – самостійна робота здобувачів-практикантів на посаді учителя-логопеда, проведення двох залікових корекційних занять.

4-й тиждень – проведення двох залікових корекційних занять; підготовка звітної документації; участь у педагогічній раді, присвяченій обговоренню підсумків практики.

Календарний розподіл завдань практики

Для досягнення мети та виконання основних завдань виробничої практики здобувач **зобов'язаний:**

1. Упродовж **першого тижня** виробничої практики:

- познайомитись з учителем-логопедом, педагогами закладу, дітьми корекційних груп, за яким буде закріплений;
- ознайомитись з матеріальною базою, документацією, основними напрямками освітньо-корекційної роботи учителя-логопеда;
- ознайомитись з медичними картками дітей-логопатів, які залучені до корекційних занять;
- вивчити корекційні програми, календарно-тематичний план освітньо-корекційної роботи на період практики, методику ведення журналу обліку та відвідування корекційних занять дітьми;
- скласти індивідуальний план освітньо-корекційної роботи на визначений період практики;
- вести педагогічні спостереження, аналізуючи дії учителя-логопеда та роботу дітей-логопатів на занятті;
- вивчити методичну та наукову літературу для підготовки учителя-логопеда до корекційного заняття (див. додаток А);
- вести спостереження за способами перевірки знань та умінь дітей, а також методикою усного їх оцінювання.

2. Упродовж **другого тижня** виробничої практики:

- відвідувати корекційні заняття учителя-логопеда згідно з годинами роботи, проводити фотографічні записи конспектів занять (групових та індивідуальних) з повним та частковим аналізом;
- брати участь у проведенні позаурочних заходів для дітей, вчитися аналізувати їх разом з учителем-логопедом та педагогами закладу;
- відвідувати заняття з мовленнєвого спілкування в дошкільній групі чи уроків рідної мови в початковому класі, де навчається дитина, вести спостереження за методикою їх проведення;
- допомагати учителю-логопеду щодо підготовки корекційних занять;

- скласти та підготувати на розгляд учителя-логопеда розгорнуті конспекти корекційних занять та підібрати до них наочний і дидактичний матеріал;
- вести спостереження за способами перевірки знань та умінь дітей, а також методикою усного їх оцінювання;
- провести пробні корекційні заняття;
- розробити розгорнуті конспекти для проведення двох залікових корекційних занять, підібрати наочний та дидактичний матеріал;
- підготувати повідомлення та скласти план-конспект проведення батьківських зборів (консультації);

3. Упродовж **третього тижня** виробничої практики:

- провести пробні корекційні заняття;
- організувати для дітей мовно-рухливі ігри під час прогулянок та відпочинку;
- вивчити психолого-педагогічні особливості дітей з ООП з різними діагнозами для заповнення мовної картки на дитину-логопата або складання індивідуальної програми розвитку для дитини з ООП;
- провести 2 залікових заняття згідно з навчальним розкладом учителя-логопеда та графіком проведення залікових занять;
- відвідувати залікові заняття здобувачів-практикантів, обговорювати їх результати проведення;
- розробити розгорнуті конспекти для проведення двох залікових корекційних занять, підібрати наочний та дидактичний матеріал;
- підготувати план роботи з батьками дітей з ООП (на 1-3 роки відповідно до зазначеного учителем-логопедом порушення).

4. Упродовж **четвертого тижня** виробничої практики:

- провести батьківські збори (консультацію) на задану учителем-логопедом тему;

5. ЗВІТНІ МАТЕРІАЛИ З ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Після закінчення виробничої практики здобувачі-практиканти організовують виставку матеріалів практики та подають на кафедру ТМДСО таку документацію:

1. Характеристику з оцінкою на здобувача-практиканта (за підписом керівника закладу, учителя-логопеда, завірену печаткою).
2. Індивідуальний перспективний план проходження практики.
3. Звіт про виробничу практику (за підписами учителя-логопеда, методиста-керівника практики).
4. Мовленнєву картку на дитину-логопата або індивідуальна програму розвитку для дитини з ООП.
5. Конспекти залікових корекційних занять з дидактичним та наочним матеріалом (4 конспекти).
6. Конспект-сценарій з оцінкою проведеного залікового «мовного» свята (за бажанням).
7. Конспект проведення батьківських зборів або інших форм роботи з батьками. Зразок матеріалу у «Куток для батьків».
8. Психолого-педагогічну характеристику на дитину з тяжкими порушеннями мовлення.
9. Оформлений покажчик статей з фахових видань АБО презентація «Особливості використання здоров'язбережувальної технології в роботі учителя-логопеда» (технологія за вибором учителя-логопеда).
10. Створену інтерактивну (комп'ютерну) гру для розвитку сторін мовлення у дитини-логопата.

Результати виробничої практики здобувача оцінюються за національною шкалою («задовільно», «добре», «відмінно», «зараховано»), матеріали зберігаються на кафедрі ТМДСО.

6. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

6.1. Звітність здобувача про проходження виробничої практики

Після завершення виробничої практики здобувач обробляє зібрані матеріали і складає звіт, в якому подає аналіз всіх напрямів власної роботи під час практики, характеризує повноту виконання завдань, труднощі, з якими стикався, вказує на досягнення та нереалізовані ідеї, визначає причини недоліків та упущень, намічає основні шляхи самовдосконалення.

Вимоги до письмового звіту

Письмовий звіт подається у формі загального звіту здобувача за практику, його підписує й оцінює керівник від бази практики, спільно з іншими документами, далі рецензує керівник практики від підрозділу ЗВО.

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем усіх розділів програми виробничої практики та індивідуального завдання, мати висновки і пропозиції та ін.. У звіті не повинно бути дослівного переписування матеріалів баз практики (історія закладу, технічні описи тощо), а також цитування літературних джерел. Здобувач має коротко і конкретно описати роботу, виконану особисто.

Матеріали до документації виробничої логопедичної практики здобувачі готують щодня, а їх безпосереднє оформлення здійснюють упродовж останнього тижня практики.

Здобувачі готують документи про практику засобами текстового редактора Word і друкують його на стандартних аркушах формату А4 (210x297 мм). Оформлення звіту здійснюють згідно з ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання». Розміри полів: верхнє, ліве та нижнє – 2,0 см, праве – 1,0 см. Надрукована сторінка не повинна перевищувати 40 рядків. Нумерують сторінки вгорі справа без крапки з використанням арабських цифр. Номер підпункту складається з номера розділу, порядкового номера підрозділу; порядкового номера пункту та порядкового номера підпункту, розділених крапкою (наприклад, 1.2.).

Відповідно до зазначеного стандарту рекомендовано такі налаштування для текстового редактора WORD. Шаблон – нормальний (Normal). Основний

текст набирають шрифтом (Times New Roman) нормального накреслення (Normal) розміром 14 pt з міжрядковим інтервалом 1,5.

Додатки можуть містити зразки листів-направлень на практику та зразки звітних документів: щоденник, графік відвідування баз практики відповідальними особами тощо. Достовірність викладеної у звіті інформації засвідчується підписом керівника-методиста від бази практики.

Фрагментарно (як додаткові бали) зараховуються результати навчання (вебінари, майстер-класи, конференції і т.д.) здобувачем під час проходження практики із запровадженням карантинних обмежень (дистанційно).

Готові документи практики здобувачі здають фаховому керівникові-методисту практики, який перевіряє правильність оформлення документів, підписує та передає звіт на кафедру. Для проведення захисту практики на засіданні кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти затверджують комісію у складі не менше трьох викладачів кафедри.

Виробнича практика вважається завершеною за умови виконання здобувачами усіх вимог програми. Виконання практики завершується підготовкою і захистом звіту під час підсумкової конференції, на якій здобувачі звітують про роботу під час практики, наводять результати її узагальненого аналізу, обмінюються досвідом у формі презентації перебігу практики, обговорюють причини труднощів та висловлюють пропозиції щодо покращення практичної підготовки здобувачів до майбутньої професійної діяльності.

За результатами захисту виставляють диференційовану оцінку, яку заносять до залікової відомості і залікової книжки здобувача за підписом фахових керівників-методистів практики.

6.2. Оцінювання роботи здобувачів під час проходження практики

Загальна оцінка є комплексною і включає результати оцінювання освітньої і корекційної роботи здобувача-практиканта. На оцінювання результатів виробничої практики впливає якість колективної та індивідуальної роботи, своєчасність і якість представленої звітної документації.

Оцінюючи результати практики, важливо враховувати **наступні чинники:**

- рівень теоретичної підготовки здобувачів, знання ними літератури зі спеціальності;
- рівень сформованості професійно-педагогічних умінь та володіння методикою логопедичної роботи;
- уміння впроваджувати новітні технології в корекційну роботу з дітьми з мовленнєвими порушеннями та під час взаємодії з батьками дітей та педагогами закладів освіти;
- ставлення до обов'язків учителя-логопеда, до дітей, до самої практики (відповідальність, самостійність, творчість);
- рівень самоаналізу й аналізу різних видів корекційної роботи;
- рівень організаційних навичок майбутнього фахівця;
- змістовність та якість оформлення звітної документації;
- дотримання норм педагогічної етики і трудової дисципліни.

Процес оцінювання знань здобувачів передбачає:

- перевірку звіту з практики фаховими керівниками-методистами практики та написання відгуку;
- захист звіту здобувачем.

Критерії розрахунку рейтингових балів за виробничу логопедичну практику зазначені у таблиці 1. Здобувачу, який не виконав програму практики без поважних причин, отримав негативний відгук на засіданні кафедри про виконану роботу або не набрав достатню кількість балів, рішенням кафедри може бути надано право проходження практики повторно при виконанні умов,

визначених фаховою кафедрою.

Таблиця 1

Критерії розрахунку рейтингових балів за виробничу практику

№ п/п	Вид діяльності	Оцінювальні бали
1	Відвідування виробничої практики	10
2	Складання індивідуального плану проходження практики	10
3	Аналіз результатів педагогічних спостережень (щоденник виробничої практики) // звіту	10
4	Підготовка мовленнєвої картки на дитину із ТПМ або індивідуальної програми розвитку дитини із ООП	10
5	Підготовка розгорнутих конспектів логопедичних занять (4 конспекти)	20
6	Підготовка зразків документації учителя-логопеда (перспективний план корекційно-відновлювальної роботи, план індивідуальної роботи, занять у підгрупах; журнал обліку дітей із зазначенням діагнозу, журнал обліку наданих консультацій, картка мовленнєвого розвитку дитини, індивідуальна програма розвитку для дитини з ООП; календарний план роботи з розвитку слухового сприймання і навчання мовлення тощо)	20
7	Індивідуальне завдання (за вибором)	10
8	Захист виробничої практики	10
	Разом	100

Загальні критерії оцінювання за національною (бальною) та європейською (ECTS) подано у таблиці 2.

Таблиця 2

Критерії оцінювання

Сума балів за всі види діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, дипломного проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		

60-69	D	задовільно	
50-59	E		
26-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивчення дисципліни

Критерії і норми оцінювання діяльності здобувачів

На «відмінно» (А – 90-100 балів) претендує здобувач, який повністю виконав на високому рівні необхідний обсяг завдань організаційного, методичного, навчального напрямів, виявив під час практики самостійність, творчий підхід, педагогічний такт; отримав високу оцінку учителя-логопеда; якісно оформив та вчасно здав звітну документацію.

На «добре» (В-С – 70-89 балів) претендує здобувач, який повністю виконав необхідний об'єм завдань з названих напрямів, однак допускав незначні помилки в їх проведенні; виявляв ініціативу в роботі; отримав позитивну оцінку учителя-логопеда; якісно оформив та вчасно здав звітну документацію.

На «задовільно» (D-E – 50-69 балів) претендує здобувач, який виконав необхідний об'єм завдань практики, але допускав помилки у плануванні та проведенні окремих заходів; не враховував достатньою мірою вікових та індивідуальних особливостей дітей, зокрема із ООП; неякісно оформив та невчасно здав звітну документацію.

На «незадовільно» (FX – 26-49 балів) претендує здобувач, який не виконав необхідний об'єм завдань практики, невчасно здав та неякісно оформив звітну документацію; невідповідально поставився до своєї педагогічної діяльності. Документація повертається здобувачу на доопрацювання.

На «незадовільно» (F – 1-25 балів) претендує здобувач, який не виконав необхідний об'єм завдань практики за причин її невідвідування та незадовільної характеристики з бази практики. У₂₈ даному випадку здобувач-практикант

7. СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Белікова В.В. Програма та методичні вказівки до педагогічної практики / за заг. ред. О.Е.Коваленко. Харків: УПА, 2003. 43 с.
2. Горопаха Н.М., Поніманська Т.І. Педагогічна практика за вимогами кредитно-модульної системи. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів напряму підготовки «Дошкільна освіта» К.: Видавничий дім «Слово», 2009. 280 с.
3. Зайцева Т., Юрчик Н. Діяльність дошкільного навчального закладу в режимі інноваційного розвитку: посібник на допомогу працівникам дошкільних навчальних закладів. Тернопіль : Мандрівець, 2014. 328 с.
4. Педагогічна практика: навчально-методичний посібник / уклад. А.В.Іванченко, О.А.Дубасенюк, А.А.Сбруєва, О.Є.Антонова. Житомир: Житомир. держ. ун-т, 2005. 126 с.
5. Положення про організацію та проведення практики у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». URL : https://vvnpp.npu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/128/2018/05/pol_pro.pdf
6. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>
7. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
8. Програма та методичні вказівки до педагогічної практики / уклад. І.П.Чепурно, Н.О.Брюханова, А.І.Комишан, М.П.Васильєва, Д.В.Коваленко, О.Й.Белєй. Харків : УПА, 2008. 50 с.
9. Сергійчук О.М., Скутіна В.І., Онищенко Н.П. Організація педагогічної практики у педагогічному університеті: навчально-методичний посібник для студентів, магістрантів педагогічних університетів. Переяслав- Хмельницький, 2005. 47 с.
10. Соловей М.І. Організація педагогічної практики в кредитно-модульній системі навчання. К., 2006. 106 с.

**СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ПРОГРАМ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ,
ФАХОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

Програми розвитку дітей, рекомендовані МОН України

1. Впевнений старт. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку / О.О. Андрієтти, О.П. Голубович, О.П. Долинна та інші. Тернопіль: Мандрівець, 2013. 104 с.
2. Дитина : Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. керівн. В.Огнев'юк. Київ : Київ. у-тет ім. Б.Грінченка, 2016. 304 с.
3. Калуська Л. В. Комплексна програма розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку «Соняшник». Тернопіль : Мандрівець, 2014. 144 с.
4. Програма «Дитина в дошкільні роки». Наук. кер. проф. Крутій К.Л. Київ, 2016. 156 с.
5. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О.І. Білан, Л.М. Возна, О.Л. Максименко та ін. Тернопіль: Мандрівець, 2012. 264 с.
6. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» (нова редакція). Частина 2. Від трьох до шести років. Аксьонова О., Аніщук А., АртемоваЛ. та ін. Київ, 2014. 452 с.
7. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт». О.О. Андрієтти, О.П. Голубович, О.П. Долинна та ін. Тернопіль: Мандрівець, 2013. — 104 с.
8. Світ дитинства: комплексна освітня програма для дошкільних навчальних закладів. Упоряд. О.Байєр, Л.Батліна, А.Богущ та ін. Тернопіль : Мандрівець, 2015. 200 с.
9. Стежина: комплексна альтернативна освітня програма для дошкільних навчальних закладів, що працюють за вальдорфською педагогікою. Авторі-упорядники А.Гончаренко, Н.Дятленко. Київ, 2014. 223 с.

РЕКОМЕНДОВАНА ФАХОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Будник О. Педагогічний супровід інклюзивної освіти. Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г.М., 2019. 220 с.
2. Івашура Н.С., Ангелова А.В. Методичні рекомендації для педагогів загальноосвітніх навчальних закладів. / Н.С.Івашура, А.В.Ангелова. – Харків : Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. – 48с. – (Інклюзивна освіта).
3. Інклюзивна освіта: досвід і перспективи : монографія / колектив авторів; відп. ред. Г.В. Давиденко. Вінниця, 2016. 242 с.
4. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. «Інклюзивна освіта: від основ до практики»: [монографія] / А.А. Колупаєва, О.М. Таранченко – К.: ТОВ «АТОПОЛ», 2016. – 152 с. – (Серія «Інклюзивна освіта»).
5. Король А.В. Мовленнєва картка з картинками: логопедичне обстеження рівня мовленнєвого розвитку дитини / А.В.Король. – Тернопіль : Мандрівець, 2017.
6. Кравцова І.В. Програма «Корекційно-розвиткова робота з дітьми із загальним та фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення» / І.В.Кравцова, Л.Л.Стахова. – Тернопіль : Мандрівець, 2019. – 80с.
7. Кудярска Т.Р. Інтерактивне навчання, освітні технології, інклюзивна освіта: стан, перспективи удосконалення. / Тетяна Романівна Кудярска / Педагогічний факультет; Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. – Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2021. – 184с.
8. Логопедія. Підручник, п'яте видання, перероблене та доповнене. За ред. М.К.Шеремет – К.: Видавничий Дім «Слово», 2019. – 852с.
9. Лопатинська Н.А. Неврологічні основи логопедії. Курс лекцій : навчальний посібник для студентів спеціальності 016 «Спеціальна освіта» / Н.А.Лопатинська. – Київ : Видавничий дім «Слово», 2017. – 152с.
10. Прохоренко Л.І. Дитина із труднощами у навчанні / Л.І.Прохоренко. – Харків : Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. – 48с. – (Інклюзивне навчання за нозологіями).

11. Рібцун Ю.В. Дитина з порушеннями мовленнєвого розвитку / Ю.В.Рібцун. – Харків : Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. – 40с. – (Інклюзивне навчання за нозологіями).

12. Рібцун Ю.В. Дошкільнятко: корекційно-розвивальна та навчально-виховна робота з дітьми із фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення : навч.-метод. посіб. / Ю.В.Рібцун. – Тернопіль : Мандрівець, 2016. – 192с.

13. Рібцун Ю.В. Сходінками правильного мовлення : навчально-методичний посібник / Ю.В.Рібцун. – Тернопіль : Мандрівець, 2017. – 240с.

14. Ткач Х.Я. Обстеження мовленнєвого розвитку дітей із аутизмом і тяжкими порушеннями мовлення. На основі поведінкового підходу : практичний посібник / Х.Ткач. – Тернопіль : Мандрівець, 2020. – 136с.

15. Ткаченко Л.І. Крок за кроком : посібник на допомогу батькам із подолання заїкання у дітей п'ятого року життя / Л.І.Ткаченко. – Тернопіль : Мандрівець, 2018. – 64с.

16. Ткаченко Л.І. Крок за кроком : посібник на допомогу батькам із подолання заїкання та формування звукової культури мовлення у дітей шостого року життя / Л.І.Ткаченко, І.В.Кравцова, Л.Л.Стахова. – Тернопіль : Мандрівець, 2018. – 64с.

17. Ткаченко Л.І., Деуля І.В., Шаповалова І.А. Крок за кроком: програма з корекційно-розвиткової роботи для дітей старшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення (заїкання) / авт. : Л.І.Ткаченко, І.В.Деуля, І.А.Шаповалова. – Тернопіль : Мандрівець, 2021. – 72с.

18. Чеботарьова О.В. Дитина із синдромом Дауна / О.В.Чеботарьова І.В.Гладченко, А.Василенко-ван де Рей, Н.І.Ліщук. – Харків : Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. – 48с. – (Інклюзивне навчання за нозологіями).

19. Чернетка логопеда: матеріали для корекційної роботи з виправлення мовленнєвих порушень у дітей / авт.-упоряд. В.М.Болба. – Тернопіль : Мандрівець, 2019. – 112с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Аутизм в Україні. Сучасні реалії надання допомоги особам з розладами спектру аутизму. // Матеріали науково-практичної конференції до Всесвітнього дня поширення інформації про аутизм. – Київ, 2014. – 98с.
2. Беленька Г. На шляху до подолання дитячого аутизму // Кроки до компетентності та інтеграції в суспільство. Наук.-метод. зб. – К., 2000.
3. Бенера В.Є., Маліновська Н.В. Теорія та методика розвитку рідної мови дітей. Навчально-методичний посібник за кредитно-модульною системою організації навчального процесу для студентів напряму підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта». – К. : Видавничий Дім «Слово», 2020. – 376с.
4. Болдирєва В. Е. Інтеграція та інклюзія як основні моделі навчання дітей з особливими освітніми потребами. Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами, 2012. – № 9. С. 10-17.
5. Брушневська І.М. Розвиток мовлення дітей старшого дошкільного віку з фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення засобами ейдетики : навч.-метод. посіб. / І.М.Брушневська ; Волинський інститут післядипломної педагогічної освіти. – Запоріжжя : ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2014. – 104с.
6. Гаврилова Н.С. Порушення фонетичного боку мовлення у дітей: Монографія. – Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друк-Сервіс», 2011. – 200с.
7. Гавриш Н.В. Калейдоскоп інформаційно-ігрової творчості дітей. Методичні рекомендації щодо використання коректурних таблиць / Н.Гавриш, О.Безсонова. – К. : ВД «Слово», 2012. – 256с. – 80с.іл.
8. Гавриш Н.В. Розвиток зв'язного мовлення дошкільників. – К. : Шкільний світ, 2006.
9. Голуб Н.М. Дидактичний матеріал з корекції та розвитку писемного мовлення учнів молодшого шкільного віку : навчально-методичний посібник. – Ч. 1. – Вид. 1-е. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2014. – 384с.
10. Дяченко К.Г. Інновації в корекції писемного мовлення молодших школярів. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2010. – 320с. : іл.

11. Кривоніс М.Л. Мовленнєвий розвиток майбутніх першокласників / Авт.-упоряд. М.Л.Кривоніс, О.Л.Дроботій. – Х. : Вид-во «Ранок», 2013. – 176с. (Впевнений старт).

12. Марченко І.С. Спеціальна методика розвитку мовлення (логопедична робота з корекції порушень мовлення у дошкільників): Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Спеціальність: Корекційна освіта (логопедія). – Вид. 3-є, перер. та доп. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2015. – 312с.

13. Марченко І.С., Кобилякова Т.В. Профілактика оптичної дисграфії. – К., 2009.

14. Назарович В., Тарасюк С. Схеми психолого-педагогічних характеристик. – Рівне: Принт Пауз, 2003. – 56с.

15. Пінчук Ю.В. Основи методики виховання правильної вимови звука при дислалії // Педагогіка та методика спеціальні: Зб. наук. праць. – К., 2000. – С. 43-49.

16. Піроженко Т.О. Комунікативно-мовленнєвий розвиток дошкільника / Т.О.Піроженко. – Тернопіль : Мандрівець, 2013.

17. Рібцун Ю.В. Дитина із порушеннями мовленнєвого розвитку / Ю.В.Рібцун // Путівник для батьків дітей із особливими освітніми потребами : навч.-метод. посіб. у 9 кн. / за заг. ред. А.А.Колупаєвої. – К. : ТОВ ВПЦ «Літопис-XX». – 2010. – Книга 9. – 36с. – (Серія «Інклюзивна освіта»).

18. Рібцун Ю.В. Професійний довідник учителя-логопеда дошкільного навчального закладу / Ю.В.Рібцун. – Харків : Вид. група «Основа», 2013. – 239 [1] с. – (Серія «Професійний довідник»).

19. Різник Г.Е. Звуконаслідувальні та голосові вправи : наочн. посібн. / Г.Е.Різник. – Харків : Ранок, 2008.

20. Савченко М.А. Методика виправлення вад вимови у дітей. – К. : Рад. школа, 1983.

21. Система роботи з психофізичного розвитку дитини / авт.-упор. В.В.Єфремова. – Тернопіль : Мандрівець, 2006.

22. Тарасун В.В. Концепція державного стандарту освіти учнів з ПМР. // Дефектологія. – 2000. – № 2. – С. 2-10.
23. Тарасун В.В. Логодидактика. Навчальний посібник. 2-е видання. К. : Видавничий дім «Слово», 2011. 392с.
24. Чепурний Г.А. Мнемотехніка: технологія ефективного засвоєння інформації в умовах сучасної освіти: навчально-методичний посібник / Г.А.Чепурний. – Тернопіль : Мандрівець, 2014. – 152с.
25. Чередніченко Н.В. Початковий курс навчання української мови молодших школярів із тяжкими порушеннями мовлення (ТПМ). Навчально-методичний посібник (курс лекцій). – К. : Видавничий дім «Слово», 2012. – 208с.
26. Шевченко Л.І. Буду добре вимовляти. Корекційно-логопедична робота Л.І.Шевченко. – Х. : Видавництво «Ранок», 2015. -160с. (Сучасна дошкільна освіта).

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ
СТЕФАНИКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

ДОКУМЕНТАЦІЯ

ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ
здобувача (ки) І курсу магістратури групи СОЛм ____
спеціальності 016 «Спеціальна освіта» (логопедія)

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

База практики:

Термін проходження практики:

Керівник-методист:

м. Івано-Франківськ, 20__ рік

**ЩОДЕННИК
ВИРОБНИЧНОЇ ПРАКТИКИ**

здобувача (ки) I курсу магістратури групи СОЛм ____
спеціальності 016 «Спеціальна освіта» (логопедія)

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

Сторінка № 2

- назва закладу освіти, адреса, контактний телефон;
- група: №, назва;
- кількість груп (класів) всього в освітньому закладі, кількість корекційних груп в учителя-логопеда; кількість дітей у корекційних групах;
- інформація про адміністрацію закладу освіти, учителя-логопеда та педагогів;

Сторінка № 3. Список дітей корекційних груп.

Сторінка № 4. Години роботи учителя-логопеда.

Сторінка № 5. Розклад корекційних занять.

Сторінка № 6. Комплекс вправ артикуляційної гімнастики, ранкових зустрічей.

Сторінка № 7. Комплекс вправ для розвитку дрібної і загальної моторики.

Сторінка № 8. Робота з батьками (види, періодичність, тематика).

Сторінка № 9. Мовленнєво-ігрова діяльність під час корекційних занять:

- мовленнєво-рухові ігри;
- дидактичні ігри;
- сюжетно-рольові ігри та ін..

Сторінка № 10. Планування корекційної роботи (за певним порушенням).

Сторінка № 11. Планування роботи з батьками дітей з мовленнєвими порушеннями.

Сторінка № 12. Зміст спостереження, примітки.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАНЯТТЯ (ДИСЛАЛІЯ)

На індивідуальному занятті з корекції звуковимови вирішують такі **завдання:**

1. Формування артикуляторних умінь і навичок (підготовка до подальшої постановки певного звуку).
2. Формування первинних навичок і умінь вимови певного звуку у різних позиціях у різному мовному матеріалі (постановка, автоматизація, диференціація звуків).
3. Формування комунікативних умінь і навичок вимови певного звуку у різних видах мовного матеріалу (вільне мовлення поза заняттями)
4. Розвиток фонематичних процесів (фонематичного сприймання, фонематичних уявлень, фонематичного аналізу та синтезу).
5. Розвиток дихання (фізіологічного, фонаційного, мовленнєвого).
6. Активізація словникового запасу за усіма лексичними темами.
7. Удосконалення граматичної будови мови.
8. Розвиток зв'язного мовлення.
9. Розвиток психічних процесів дитини: усіх видів і складових (уваги, сприймання, пам'яті, уяви, мислення).
10. Розвиток дрібної моторики кисті та пальців руки.

Означені завдання реалізують поступово з урахуванням етапу навчання (не на одному занятті, до кожного заняття свої завдання) впродовж періоду навчання.

Завдання у плані-конспекті заняття визначають через конкретні **цілі** (навчальна, розвивальна, виховна).

Індивідуальне заняття триває 15-20 хвилин (за положенням про організацію логопедичної роботи в ЗДО, 1-2 дитини залежно від цілей)

СХЕМА НАПИСАННЯ ПЛАНУ-КОНСПЕКТУ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАНЯТТЯ (ДИСЛАЛІЯ)

Приклад:

Тема. Постановка звука Р (*або* «Автоматизація звука Р в словах», *або* «Автоматизація звука Р в зв'язному мовленні» (в залежності від етапу навчання: підготовка, постановка, автоматизація, диференціація) тощо).

Мета. 1) навчальна (користуємося словами в залежності від основної мети заняття: формувати..., вчити..., удосконалювати..., збагатити..., закріпити..., узагальнити...);

2) **розвивальна** (наприклад, розвивати... (психічні, невербальні та мовленнєві процеси – конкретно));

3) **виховна** (наприклад, виховувати можна 1) з корекційною метою: конкретні емоційно-вольові процеси, самооцінку, критичне мислення; 2) із загально-виховною: усі моральні якості, риси характеру).

Обладнання (уся наочність, яку використовуєте на занятті).

Хід заняття:

I. Організаційна частина.

1. Організаційний момент (1 хв. налаштування на заняття, стимулювання уваги словами, можлива пальчикова гімнастика.)

2. Актуалізація опорних знань (повторення для активізації, закріплення, логічного переходу до нового матеріалу – 1-2 завдання на 3 хв.: наприклад, артикуляційні вправи; дихальні вправи; розвиток фонематичних процесів; визначення звука, який вже поставлений завдяки загадці, віршика, короткого завдання тощо;).

II. Основна частина. (Приблизно 9-10хв.)

1. Висвітлюємо вправи, *або* способи постановки, *або* автоматизація звука у певному мовному матеріалі...).

- 2.
- 3.
- 4.

Декілька завдань подаються (2-4) в залежності від основної мети (**або:** підготовчі вправи; вправи для розвитку фонематичних процесів; постановки звука; автоматизації звука; диференціація звуків).

III. Заключна частина. Для закріплення матеріалу – 1 вправа (1-2хв).

Підсумок заняття.

Під час проведення занять слід дотримуватися **методики** корекційної роботи над звуком (етапи логопедичного впливу).

ДО ЗАНЯТТЯ ДОПУСКАЮ:

Учитель-логопед: _____

Методист-керівник практики: _____

КОНСПЕКТ
ПРОВЕДЕННЯ ЗАЛІКОВОГО ЗАНЯТТЯ
з дітьми ____ р.ж. з діагнозом _____

(тема корекційного заняття)
здобувача (ки) І курсу магістратури групи СОЛм _____
спеціальності 016 «Спеціальна освіта» (логопедія)

(прізвище, ім'я та по-батькові практиканта)

ОЦІНКА: _____

Учитель-логопед: _____ / _____ /

Методист-керівник практики: _____ / _____ /

ПРОТОКОЛ
ОБГОВОРЕННЯ ЗАЛІКОВОГО ЗАНЯТТЯ
з дітьми ___ р.ж. з діагнозом _____

(тема корекційного заняття)

здобувача (ки) І курсу магістратури групи СОЛм _____
спеціальності 016 «Спеціальна освіта» (логопедія)

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

від _____ (число, місяць, рік)

ПРИСУТНІ:

Учитель-логопед: _____ / _____ /

Методист-керівник практики: _____ / _____ /

Вихователь / Вчитель початкових класів: _____ / _____ /

ПОРЯДОК ДНЯ

обговорення залікового корекційного заняття

з дітьми ___ р.ж. з діагнозом _____

(тема корекційного заняття)

СЛУХАЛИ:

а) самокритичний аналіз заняття здобувачем-практикантом;

б) висловилися: _____

в) оцінка заняття учителем-логопедом: _____

в) оцінка заняття методистом-керівником практики: _____

ПІДПИСИ:

Методист-керівник практики: _____ / _____ /

Учитель-логопед: _____ / _____ /

ЗВІТ

ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧНОЇ ПРАКТИКИ

здобувача (ки) I курсу магістратури групи СОЛм _____

спеціальності 016 «Спеціальна освіта» (логопедія)

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

1. Місце проходження практики (освітня установа, група, клас).
2. Яка навчальна і корекційна робота була проведена з дітьми (корекційні заняття проводила згідно з планом ...).
3. Яка була надана конкретна допомога педагогам.
4. Робота з батьками.
5. Участь у педагогічній і методичній раді.
6. Які зустрічалися труднощі під час проходження практики.
7. Загальне враження про педагогічну практику; що цінного вона дала.
8. Побаження щодо дальшої організації практики і рекомендації щодо проходження практики.

Дата:

Підпис:

Звіт затверджує методист-керівник практики та учитель-логопед.

ІНДИВІДУАЛЬНА МОВЛЕННЄВА КАРТКА

Картка складена: _____

Прізвище, ім'я та по-батькові здобувача ВО _____

Курс _____ група _____ кафедра _____

Дата складання _____ 20__ р.

I. Загальні відомості про дитину та сім'ю.

Прізвище, ім'я _____

Дата народження _____

Домашня адреса _____

Який заклад відвідує дитина _____

Дата вступу до закладу освіти _____

Рідна мова дитини _____

ім'я та по батькові, дата народження, стан здоров'я, місце роботи та посада батьків:

Мати (особа, яка її заміняє): _____

Батько (особа, яка його заміняє): _____

Скарги батьків (інших рідних дорослих): _____

II. Анамнестичні дані (психофізичний розвиток).

Перебіг вагітності і пологів, коли дитина закричала

Як протікав фізичний розвиток дитини (коли почала сидіти, ходити)

Які захворювання перенесла

_____

_____

Висновки огляду лікарів:

Невролога

Окуліста

Отоларинголога _____

Психіатра _____

Стан моторики дитини: _____

Стан загальної моторики: _____

Стан дрібної моторики: _____

Ведуча рука дитини: _____

Дані мовленнєвого розвитку дитини:

Поява лепету _____ перших слів _____

фразового мовлення _____

Чи переривався мовленнєвий розвиток дитини і з якої причини _____

Темп мовлення: _____

Загальне звучання мовлення: _____

Голос: _____

Дихання: _____

III. Будова артикуляційного апарату.

Зуби	Губи	Язык	Під'язикова вудечка	Піднебіння	
				тверде	м'яке
нормальні, великі, замалі, рідкі, зайві, недостатня кількість, вікова зміна зубів.	нормальні, товсті, вузькі, вкорочені, з розщепленням тісня хейло- пластики	норма, великий, малий, довгий, короткий, вузький, широкий	нормальна коротка укорочена відсутня	нормальне високе (готичне) низьке вузьке широке наявність розщілини - повна	нормальне вкорочене подвоєне відсутнє
прикус - в нормі; відкритий передній; відкритий боковий.				часткова - після операції - obturator	

Якісна характеристика стану артикуляційного апарату:

- характер м'язового тону (нормальний, млявий, надмірно напружений)
- активність _____
- обсяг руху (повний, неповний) _____
- точність руху (чи наявний при цьому самоконтроль) _____
- тривалість (уміння утримувати мовленнєвий орган у потрібному положенні протягом певного відрізка часу) _____
- темп (нормальний, прискорений, уповільнений) _____
- переведення з одного руху на інший _____
- наявність синкінезій, асиметрії рухів _____
- рухливість м'язів мимічної мускулатури _____
- активність жування, ковтання _____
- наявність слинотечі _____

ВИСНОВКИ:

IV. Зв'язне мовлення.

1. Бесіда:

Як тебе звати? _____

Як твоє прізвище? _____

Скільки тобі років? _____

Ти дівчинка чи хлопчик? _____

Як звати маму, тата? _____

Ким вони працюють? _____

Ким хочеш стати, коли виростеш? _____

Чи є у тебе братик чи сестричка? _____

Як їх звати? Скільки їм років? _____

Які іграшки є у тебе вдома? _____

2. Розповідь добре знайомої казки _____

---

3. Розповідь за сюжетною картиною _____

---

3. Розповідь за серією картинок _____

---

4. Складання розповіді-опису про предмет. _____

Висновки про стан зв'язного мовлення: _____

V. Лексико-граматична будова мови.

1. Назвати частини предмета:

стілець _____

машина _____

лялька _____

2. Рівень узагальнення:

вишня, яблуко, груша, слива – це _____

тарілка, чайник, ложка, чашка - це _____

морква, огірок, цибуля, картопля – це _____

шафа, диван, стіл, ліжко – це _____

3. Словник ознак

а) лимон який? _____

лисиця яка? _____

б) Підбір слів з протилежним значенням:

великий _____ холодний _____

твердий _____ світлий _____

тупий _____ довгий _____

далекий _____ добрий _____

4. Словник дієслів.

Що робить продавець? Продавець продає.

Лікар _____

Балерина _____

Двірник _____

Листоноша _____

5. Доповніть речення:

З тарілки їдять, а із склянки ... _____

Очима бачать, а вухами ... _____

Вночі сплять, а вдень ... _____

Лікар лікує, а вчитель ... _____

Стіл близько, а вікно ... _____

Висновки про словниковий запас: _____

Розуміння окремих граматичних форм:

1. Покажи олівцем ручку _____

Називний відмінок однини

-//-

множини

Хто є у дідуся? _____

Хто є у дівчинки? _____

Родовий відмінником з прийменниками «у», «без», «від»

У кого на голові є роги? _____

Хто без рог? _____

Без копит? _____

Хто від кого тікає? _____

Давальний відмінок однини

-//-

множини

Що кому? (дає)

Зайцю дамо _____

Орудний відмінок однини

-//-

множини

Хто чим живиться?

Корова живиться _____

Орудний відмінок з прийменниками «з», «за»

Хто з ким грається?

Хто за ким стоїть?

Місцевий відмінок

На кому густе хутро?

На чиєму тулубі є пір'я?

4. Узгодження іменника з числівником.

- Полічи, скільки у дівчинки кошенят? Цуценят? Курчат?

---

5. Узгодження іменника з прикметником.

Які кошенята за кольором? _____

Яке кошеня ти б узяв собі? _____

Якому кошеняті ти б дав молока першому? _____

6. Вживання прийменників

Де ручка?

Куди поклала? (в вазу, в коробку, на підлогу, під зошит, на стіл, за книжку, біля зошита).

Звідки взяла? (з вази, з коробки, зі столу, з підлоги, з-за книжки, з-під зошита).

7. Складання речення за малюнком (поширення речення, скорочення).

Висновки про стан граматичної будови мови (словозміна, словотвір та структура речення): _____

VI. Обстеження звуковимови

Звуки	Вимова звуку ізольована	Самостійна вимова	Відображена вимова	Характер порушення
с				
сь				
з				
зь			-	
ц				
ць				
ш				
ж				
ч				
дз, здь				
дж				
л				
ль				
р				

рЬ				
к, г				
х, г				
в, ф				
п, б				
д, т				
и				

Висновки про стан звуковимови: _____

УІІ. Обстеження фонематичних процесів

1. Фонематичне сприймання.

Впізнати предмет (слова-пароніми)

оси-коси

коза-коса

коси-кози

зуб-суп

мишка-миска

лак-рак

білка-гілка

кріт-кріт

Сприйняти звук серед звуків

[у]: а, у, о, и, у

[н]: б, т, н, п, н

[с]: ц, с, з, ш, с, ц

[л]: л, в, л, й, р, л

[р]: р, л, р, р, й, в

на тілі слів

[с], просо, сом, ніс, ніж

[ц], цукерки, сумка, посуд, яйце, галка

[р], рибалка, Листя, порошок, повидло

Повторити ряд складів:

па - ба - да	ла - ля	ша - жа	да - та - да
ма - ба - ка	ра - ла	ша - са	хо - го - хо
да - ба - та	ча - ря	со - шо	ба - бо - бу - ба

Сприйняти правильно вимовлене слово: подушка, потушка, подужча, одушка, подушк ...

2. Фонематичні уявлення

Розкласти малюнки на дві купки (проговорює назви картинок з відповідними звуками логопед)

р-л

с-ш

ц-ч

с-з

ч-ш

б-п

к-т

3. Звуковий та складовий аналіз слова

Визначити у слові	І звук	Останній	Послідовність	Голосні	Склади
око					
мак					
сом					
зуби					
хмара					
літаки					

Знайти спільний звук у виголошених словах:

сир, корова, трава, вітер _____

лопатка, поле, клей, пенал _____

серветка, сум, посередині, весна _____

кішка, шафа, куліш, каша _____

3. Звуковий та складовий синтез слова

із поданих звуків скласти слово:

л, е, в _____

м, о, р, е _____

с, т, і, л _____

із складів скласти слово:

лі, то _____

са, док _____

шко, ляр _____

ма, ши, на _____

ве, ле, тень _____

вимова слів складного складового складу:

мотоцикл _____

екскаватор _____

етажерка _____

акваріум _____

пароплав _____

гвинтокрил _____

Висновки про стан сформованості фонематичних процесів:

VIII. Висновки логопедичного обстеження

**СХЕМА СКЛАДАННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ
ХАРАКТЕРИСТИКИ на дитину**

1. Загальні відомості про дитину та її сім'ю (прізвище, ім'я та по-батькові, рік народження, час вступу до закладу освіти, дані про батьків).
2. Короткі дані з історії розвитку дитини.
3. Особливості зовнішнього вигляду.
4. Стан слуху, зору.
5. Особливості розвитку моторики.
6. Уявлення дошкільника про себе та оточення (чи впізнає себе на фото, знає своє ім'я, вік, адресу, чи орієнтується у власній особистості та в навколишньому середовищі).
7. Особливості стану пізнавальних (когнітивних) психічних процесів (уваги, відчуттів, сприймання, пам'яті, мислення, уявлень, мовлення тощо).
8. Особливості ігрової діяльності. Характер гри.
9. Особливості розвитку інших видів діяльності (предметної, образотворчої, конструктивної, елементів трудової діяльності).
10. Особливості особистості (характер дитини, інтереси, взаємовідносини з дорослими, однолітками, навички самообслуговування).
11. Особливості емоційно-вольової сфери дитини (контакт із дорослими; чи зосереджує увагу на завданні; подолання сильних труднощів; мотиви діяльності).
12. Висновки.

Характеристика
на здобувача-практиканта
ППП

Здобувач(ка) I курсу другого (магістерського) рівні вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника спеціальності «Спеціальна освіта» за спеціальністю «Логопедія» ППП.
проходила виробничу (логопедичну) практику на базі _____ з ___
до _____ 2023 року.

1. Працювала за пропонованою програмою.
2. Творча підготовка, вміння використовувати теоретичні знання у практиці роботи.
3. Дотримання правил та розпорядку роботи логопеда.
4. Дотримання етичних норм у взаємодії з колегами.
5. Вияв інтересу до обраної професії.

Якими навичками оволодів(ла) _____

6. Індивідуальні особливості практиканта: відповідальність, організованість, ініціативність тощо.
7. Оволодіння професійними компетентностями, включеність в громадську діяльність.
8. Пропозиції щодо практики, загальне враження.

Дата

Підпис керівника   Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Печатка закладу

